

NORGES HØYESTERETT

Den 8. mars 2016 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Endresen, Normann og Bergsjø i

HR-2016-00540-U, (sak nr. 2016/330), straffesak, anke over dom:

A (advokat Aasmund Olav Sandland)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens lovanvendelse og straffutmåling i sak om overtredelse av straffeloven § 219.
- (2) A ble 10. september 2014 tiltalt for to overtredelser av straffeloven (1902) § 219 første ledd for krenkelser av ektefellen og en sønn. X tingrett avsa dom 20. februar 2015 med slik domsslutning:

"A, født 00.00.0000, dømmes for to – 2 – overtredelser av straffeloven § 228, første ledd, jf straffeloven § 63, annet ledd, til en straff av fengsel i 18 dager.

Straffen anses i sin helhet avsonet ved utholdt varetekt, jf straffeloven § 60.

A dømmes til å betale saksomkostninger med kr 10000."
- (3) Påtalemyndigheten anket over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet. Anken ble henvist til ankeforhandling.
- (4) Hålogaland lagmannsrett avsa dom 20. november 2015 med slik domsslutning:

- "1. A, født 00.00.0000, dømmes for to overtredelser av straffeloven (1902) § 219 første ledd. Straffen fastsettes til fengsel i 1 - ett - år og 2 - to - måneder, hvorav fullbyrdelsen av 6 - seks - måneder av straffen utsettes med en prøvetid av 2 - to - år, jf. straffeloven (1902) §§ 52-54. Til fradrag i den ubetingede delen av straffen kommer 35 - trettifem - dager for utholdt varetekt.
2. A skal innen 2 - to - uker fra forkynnelsen av lagmannsrettens dom betale oppreisningserstatning til B med 80 000 - åttitusen - kroner og til C med 40 000 - førtitusen - kroner.
3. A skal betale saksomkostninger for tingretten med 10 000 - titusen - kroner."

- (5) A har anket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Anken gjelder lovanvendelsen og straffutmålingen. Det anføres at det strafferettslige beviskravet ikke er riktig anvendt og at bevisvurderingen er i strid med uskyldpresumsjonen. Det er videre feil når lagmannsretten har subsumert handlingene under straffeloven § 219. Subsidiært gjøres det gjeldende at den utmålte straffen er for streng. Det er nedlagt slik påstand:

**"Prinsipalt:
Lagmannsrettens dom av 20.11.2015 oppheves.**

**Subsidiært:
Straffen nedsettes."**

- (6) Påtalemyndigheten har påstått anken nektet fremmet.
- (7) *Høyesteretts ankeutvalg* er kommet til at anken må nektes fremmet.
- (8) A ble i tingretten dømt for to overtredelser av straffeloven § 228 første ledd. Tingretten konkluderte etter en samlet vurdering med at de handlinger den fant bevist, ikke var alvorlige nok til at de kvalifiserte for overtredelse av straffeloven § 219. Den kom videre til at handlingene som ble begått i 2008 og 2010, var foreldet, jf. straffeloven § 67 første ledd.
- (9) Lagmannsretten fant flere hendelser bevist enn tingretten, og har domfelt for to overtredelser av straffeloven § 219. Anken kan da bare nektes fremmet dersom utvalget finner det klart at anken ikke kan føre frem, og nektelsen skal begrunnes, jf. straffeprosessloven § 323 første og andre ledd.
- (10) A har anket over lovanvendelsen. Det er for det første anført at lagmannsretten har anvendt den strafferettslige bevisregelen feil.
- (11) Lagmannsretten viser til at det skal foretas en konkret vurdering av hva som er bevist om den enkelte episode, og at i denne vurderingen skal "all rimelig tvil" komme tiltalte til gode. Om den generelle bevissituasjonen bemerkes at det i utgangspunktet ikke er grunn til å betvile riktigheten av fornærmedes forklaring, og at dommeravhøret av sønnen støtter opp rundt denne. Samtidig presiserer lagmannsretten at det i bevisvurderingen må tas hensyn til at hendelsene til dels ligger et stykke tilbake i tid, og at det gjelder episoder med et høyt konfliktnivå mellom ektefellene. Det fremholdes at det ikke uten videre kan legges til grunn at fornærmede på alle punkter gir en objektivt sett riktig beskrivelse av det som skjedde.

- (12) Utvalget kan på denne bakgrunn ikke se at lagmannsretten har lagt til grunn uriktig forståelse av det strafferettslige beviskravet.
- (13) A har videre anført at handlingene skulle vært subsumert under straffeloven § 228 – ikke under § 219.
- (14) Utvalget viser til at det følger av forarbeidene at kjerneområdet for straffeloven § 219 er "den vedvarende og gjentakende krenkelsen og mishandlingen av den nærstående", jf. Ot.prp. nr. 113 (2004-2005) side 37. Bestemmelsen omfatter likevel ikke ethvert tilfelle av voldsanvendelse og trusler mellom nærstående, jf. Rt. 2012 side 835 avsnitt 16.
- (15) Lagmannsretten har domfelt for adskillig flere tilfeller av voldsutøvelse enn tingretten. Krenkelsene av ektefellen er i dommen oppsummert slik:

"I en periode på ca. fire år har fornærmede vært utsatt for et kvelertak, en skremmende opplevelse med kniver, syv beskrevne tilfeller av at tiltalte slo henne, et tilfelle hvor han veltet stuebordet og et tilfelle hvor han sa han hadde klargjort for selvmord. I tillegg kommer eksempler på grove utskjellinger i det offentlige rom, og jevnlige krenkelser i hjemmet ved at tiltalte i sinne løp etter henne, skjelte henne ut, truet henne og av og til slo henne. For øvrig var barna til stede ved flere av de hendelsene saken gjelder. Samlet sett faller tiltaltes handlinger innenfor gjerningsbeskrivelsen i straffeloven (1902) § 219 første ledd. Selv om voldshendelsene ikke var av de groveste, skapte de sammen med øvrige krenkelser en situasjon hvor ektefellen levde i stadig frykt for nye krenkelser. Tiltalte handlet forsettlig,"

- (16) Hva gjelder sønnen, fant lagmannsretten at A ga ham "ris på rompa minst to ganger", og at han i tillegg til at han faktisk ble slått på denne måten, også ble truet med det. Fra lagmannsrettens dom hitsettes:

"At C levde i frykt for nye overgrep støttes blant annet at han gikk med flere bukser for å kunne slippe unna ris, og at han hadde funnet en metode for at det skulle bli mindre vondt å bli dratt etter ørene. At han jevnlig opplevde utryggheten i hjemmet som fulgte med at faren i sinne løp etter moren og skjelte henne ut, bidrar også til at det ikke er naturlig å se på krenkelsene av ham som isolerte enkeltepisoder."

- (17) Lagmannsretten mente at selv om voldshendelsene ikke var av de groveste, så skapte de sammen med øvrige krenkelser en situasjon både for ektefellen og sønnen der de levde i stadig frykt for nye hendelser.
- (18) Utvalget kan – basert på det faktum lagmannsretten har funnet bevist – ikke se at lagmannsretten har anvendt straffeloven § 219 feil.
- (19) A har subsidiært anket over straffutmålingen.
- (20) Hovedtyngden av de handlinger A domfelles for, fant sted etter at strafferammen for overtredelse av straffeloven § 219 ved lov 25. juni 2010 nr. 46 ble skjerpet til fire år. Lagmannsretten tok som utgangspunkt at straffen ut fra sammenlignbar rettspraksis kunne fastsettes til fengsel i ett år og seks måneder.
- (21) Utvalget anser dette som et forsvarlig utgangspunkt for straffutmålingen, jf. Rt. 2015 side 884 og Rt. 2015 side 890.

- (22) Straffen ble på bakgrunn av domfeltes delvise erkjennelse redusert til fengsel i ett år og to måneder, hvorav seks måneder ble gjort betinget grunnet unødig lang saksbehandlingstid.
- (23) Utvalget finner ikke at den utmålte straffen er blitt for streng. Det gis etter dette ikke tillatelse til å fremme noen deler av anken.
- (24) Beslutningen er enstemmig.

SLUTNING :

Anken tillates ikke fremmet.

Kristin Normann
(sign.)

Clement Endresen
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Riktig utskrift: